STEDDFOTA

Cylchlythyr Cymdeithas Eisteddfodau Cymru

Rhif 76 | Hybu eisteddfodau, cynnal cymunedau | Mai 2026

"YN SAIN Y NODAU SWYNOL DAW NEDD Â'R 'STEDDFOD YN ÔL"

Eisteddfod Nedd

Mae sefydlu Eisteddfod yng Nghastell-nedd wedi bod yn freuddwyd i ni fel pwyllgor ers nifer o flynyddoedd, a hynny am sawl rheswm.

Rydym mor ddiolchgar am y profiadau ry'n ni wedi cael dros y blynyddoedd yn cystadlu mewn eisteddfodau lleol fel Gŵyl Fawr Aberteifi, Eisteddfodau Llandudoch, Pontrhydfendigaid a'r Hendy – i enwi dim ond rhai. Yn ail, rydym wedi cymryd ysbrydoliaeth gan sawl Eisteddfod sydd wedi sefydlu dros y blynyddoedd diwethaf megis Eisteddfod y Rhondda ac Eisteddfod Pontypridd, heb anghofio am Eisteddfod Cwmtawe sydd hefyd wedi sefydlu eleni. Mae 'na gymaint o dalent yn ein hardal ac rydym yn teimlo'n angerddol bod angen yr Eisteddfod hon er mwyn rhoi llwyfan iddyn nhw feithrin hyder a phrofiad. Yn rhan annatod o hynny mae'r ysgolion Saesneg a'r dysgwyr Cymraeg wnaeth gystadlu mor frwd yn Eisteddfod yr Urdd, Dur a Môr Parc Margam a'r Fro. Roeddem wrth ein bodd felly bod Ysgol Gyfun Dŵr y Felin wedi cytuno i ni gael cynnal yr Eisteddfod yno, fel ein bod yn gallu adeiladu perthynas gydag ysgolion Saesneg yr ardal.

Felly o'r diwedd, wedi blwyddyn brysur llawn hwyl, o godi arian a threfnu, daeth y diwrnod mawr (Dydd Sadwrn, Ebrill 25), a pan welais i'r môr o siacedi hi-vis y gwirfoddolwyr, a'r tyrfaoedd yn dechrau cyrraedd, ron i'n gwybod - 'Dyma beth yw steddfod! Ma hi am fod yn ddiwrnod da!' Bu'r ymateb a'r awch i gystadlu yn anhygoel – gyda bron i 180 o unigolion a grwpiau wedi cofrestru fe ddechreuodd y rhagbrofion am 8 y bore!

Cawsom wledd o berfformiadau safonol yng ngystadlaethau oed cynradd yr Eisteddfod, a hyfryd oedd gweld cynrychiolaeth o gymaint o ysgolion cynradd Cymraeg ardal Castell-nedd Port Talbot ac Abertawe - diolch yn fawr i'r grwpiau a phartïon ddaeth i gefnogi.

Yn ystod y prynhawn, tro'r oed uwchradd oedd hi i'n diddanu. Ryn ni'n ddiolchgar iawn i ysgolion Dŵr y Felin a Bae Baglan am gystadlu yn adran y dysgwyr gyda chriw gwych o lefarwyr disglair. A gwefr oedd cael clywed pedwar o gorau ysgolion uwchradd yn cloi sesiwn yr uwchradd.

Cafwyd eto gystadlu arbennig yn yr adran agored, ac unwaith eto, roedd cynrychiolaeth y dysgwyr yn gryf.

Cefais gyngor doeth gan ffrind wrth ddechrau meddwl am sefydlu Eisteddfod, sef "Os gei di oleia 3 côr agored i gystadlu, fyddi di'n iawn!" Wel buon ni'n ffodus i ddyblu hynny a chael 6 côr! Diolch o galon iddyn nhw gyd – y 3 côr lleol, Parti Llwchwr, Côr Meibion Tonna a Chôr Aelwyd Dur a Môr; a'r 3 chôr wwnaeth yr ymdrech i deithio rhai milltiroedd aton ni – Taflais, Bechgyn Bro Taf ac Aelwyd Hafodwenog. Am ddiweddglo, gyda neuadd Ysgol Dŵr y Felin dan ei sang, a'r gynulleidfa wrth eu bodd -nifer ohonynt heb weld y fath ganu corawl erioed o'r blaen. Yn sain Hen Wlad Fy Nhadau roedd hi wedyn yn amser i ni frasgamu draw i'r dre ac i'r Welsh House i fwynhau gig yng nghwmni dau o fandiau ifanc lleol – Contra ac Artemis. Diweddglo perffaith i ddiwrnod bythgofiadwy.

Hoffwn ddiolch yn fawr i'r beirniaid arbennig, ein cyfeilyddion swyddogol, y cystadleuwyr a'r gynulleidfa a ddaeth yn eu cannoedd, ac mae'r diolch olaf yn mynd i'r 9 aelod arall ar y pwyllgor sydd wedi gweithio'n ddi-flino i sicrhau fod y freuddwyd yma o sefydlu Eisteddfod Nedd wedi dod yn wir. Ymlaen â ni at Eisteddfod Nedd 2027!

Rhys Griffiths
Cadeirydd Pwyllgor Eisteddfod Nedd

Y corau uwchradd yn ymuno am lun - Ystalyfera, Bryntawe, Gwyr ac Ystalyfera Bro Dur

Mwy o luniau ar dudalen 6, a gellir darllen yr adroddiad hwn yn ei gyfanrwydd ar www.steddfota.cymru

AELODAETH FLYNYDDOL I EISTEDDFODAU LLEOL £20 *Manylion a ffurflen ymaelodi ar www.steddfota.cymru*

CYSTADLAETHAU
2026-2027

Manylion ac Amodau ar www.steddfota.cymru

Diolch yn fawr i nifer o eisteddfodau lleol am eu cydweithrediad wrth i ni dderbyn a chrynhoi gwaith gan enillwyr ifanc 2025-2026 ar ddiwedd mis Ebrill a chychwyn Mai. Edrychwn ymlaen yn fawr at weld pwy fydd y llenor ifanc buddugol yn Eisteddfod Genedlaethol y Garreg Las eleni. Pob lwc!

NEWYDD AR GYFER 2026-2027!

CYSTADLEUAETH NEWYDD CYMDEITHAS EISTEDDFODAU CYMRU AC EISTEDDFOD GENEDLAETHOL CYMRU

Bydd eisteddfodau sy'n aelod o Gymdeithas Eisteddfodau Cymru yn gallu cyflwyno'r gystadleuaeth hon i'w rhaglen o Fai 2026 hyd Mai 2029.

Byddwn yn anfon manylion gweithdy sioeau cerdd atoch yn ystod y misoedd nesaf a byddwch yn cael gwahoddiad i ddigwyddiad lansio'r gystadleuaeth hon yn Eisteddfod y Garreg Las 2026.

Dylid cyflwyno manylion enillwyr eisteddfodau 26/27 i lois@steddfota.cymru cyn Mai 1af 2027.

CYMDEITHAS EISTEDDFODAU CYMRU

GWAHODDIAD

SEIAT 'STEDDFOTA

Ymunwch gyda ni ar-lein am gyfle anffurfiol i drafod a rhannu syniadau, i glywed am waith diweddar Cymdeithas Eisteddfodau Cymru

07:30 YH

Nos Iau Mehefin 11

Ar-Lein

Croeso i swyddogion pwyllgorau a threfnwyr eisteddfodau ymuno - Byddai'n braf gweld cynrychiolaeth o bob eisteddfod yno!

Gofynnwn yn garedig i bawb sydd am ymuno gofrestru drwy gysylltu gyda Sian - sian@steddfota.cymru cyn 08.06.26

ENWEBU ac ANRHYDEDDU

Diolch am flynyddoedd o wasanaeth

Gydag Eisteddfod Genedlaethol 2026 yn agosáu, daeth yr amser i feddwl am enwebu'r unigolion hynny a wnaeth gyfraniad arbennig i'ch eisteddfod leol chi. Tro eisteddfodau'r De fydd hi eleni, a bydd ysgrifenyddion eisteddfodau yn derbyn ebost/llythyr a ffurflen enwebu ar gychwyn Mehefin.

Edrychwn ymlaen at weld pwy fydd yn derbyn cydnabyddiaeth gan Gymdeithas Eisteddfodau Cymru yn 2026, mewn seremoni ar faes Eisteddfod Genedlaethol y Garreg Las.

DYDDIAD CAU DERBYN ENWEBIADAU: 1/07/26

CYMDEITHAS EISTEDDFODAU CYMRU | Llywodraeth Cymru Welsh Government | EISTEDDFOD Y Garreg Las 2026

MOMENT I'W THRYSORI

Yn ddiweddar, digwyddodd rhywbeth reit arbennig. Enillais Dlws yr Ifanc mewn dwy Eisteddfod, ddwy noson yn olynol. Un yn Aberystwyth a'r llall yn Nhalgarreg. Ar ôl yr holl baratoi a'r ailddrafftio, roedd hi'n deimlad braf iawn. Dau dlws, a chael dod nôl i Geredigion, i fy milltir sgwâr, o Fangor bell.

Ond Talgarreg oedd y noson fydd yn aros yn y cof. Oherwydd y tlws, wrth gwrs, ond hefyd oherwydd bod Mam wedi ennill y Gadair yr un noson. Finne ar ddechrau fy nhaith fel awdur, a Mam yn dangos, unwaith eto, pam mai hi yw'r person dwi wastad wedi edrych lan ati.

Roedd yn foment falch, deuluol, ac yn un fydd yn golygu llawer mwy na'r wobr ei hun.

Aeron Dafydd

EISIAU CADAIR I'CH 'STEDDFOD?

DYMA'R LLE!

Gwefan newydd gan fardd ifanc o Glynnogfawr sy'n gwneud cadeiriau barddol yn ei hamser sbâr.

CADAIR

cadair.cymru cadeiriau@cadair.cymru

EISTEDDFOD RHYS THOMAS JAMES LLANBEDR PONT STEFFAN

Llais Llwyfan LLANBED

CYSTADLEUAETH GLASUROL I GANTORION DAN 30 OED

Nos Sul, 30 Awst 2026

Gofynnir i'r cantorion baratoi rhaglen amrywiol, glasurol ei naws, hyd at 15 munud o hyd. Rhaid cynnwys un gân gan gyfansoddwr Cymreig a dylid ei chanu yn Gymraeg. Bydd angen i bob cystadleuydd gyflwyno eu rhaglen hefyd.

Noder mai'r unawdau yn unig fydd yn cael eu hamseru, nid y cyflwyniadau.

GWOBRAU: 1af £2000 a Thlws 2il £1000 3ydd £500 4ydd £250

BEIRNIAID: Andrew Rees ac Iwan Teifion Davies
CYFEILYDD: Rhiannon Pritchard

RHAGBRAWF: Dydd Sul, 7 Mehefin 2026

Festri Brondeifi, Llanbedr Pont Steffan

**Mewn amgylchiadau penodol cynigir opsiwn Zoom. Cysylltwch â Lois Williams (ysgrifennydd)*

Disgwylir i bob cystadleuydd berfformio DWY gân allan o'i raglen - gan gynnwys yr Unawd Gymraeg

Bydd angen i'r cystadleuwyr gysylltu â'r cyfeilydd swyddogol os gwelwch yn dda: Rhiannon Pritchard rhiannonp65@hotmail.com 07947249057

I gofrestru: Cysylltwch â Lois Williams loisw33@yahoo.com 07717842556

DYDDIAD CAU: 29 Mai 2026

O 'STEDDFOD I 'STEDDFOD

EISTEDDFOD GADEIRIOL CRYMYCH

Bardd y Gadair -
Wyn Owens, Mynachlog-ddu

Parti Unsain Ysgol Bro Preseli
yn perfformio

EISTEDDFOD GADEIRIOL SWYDDFFYNNON

Enfys Hatcher, Llanddewi Brefi
(chwith) yn ennill y Gadair ac
Erin Trysor, Llangeitho -
enillydd Tlws yr Ifanc

Y ddwy ddaeth i'r brig yn y
cystadlaethau cerdd a llefaru
cyfyngedig

EISTEDDFOD CYMDEITHAS DAFYDD AP GWILYM RHYDYCHEN

Alaw Jones -
enillydd y Goron
a Bardd y Gadair -
Carwyn Tywyn

EISTEDDFOD GADEIRIOL LLANEGRYN

Llefarwyr oed Meithrin
a Derbyn

Unawdwyr Blwyddyn 3 a 4

EISTEDDFOD GADEIRIOL BRYNBERIAN

Arwel Evans - enillydd yr Her
Unawd a'r Canu Emyn dros 18 oed

Bardd y Gadair - Hefin Wyn,
Maenclochog

EISTEDDFOD GADEIRIOL BRYNGWENITH

Parti Talgarreg yng nghystadleuaeth y Parti Unsain

Daniel Rees, Felindre - buddugol ar y Canu Emyn dros 18 oed

EISTEDDFOD GADEIRIOL MAENCLOCHOG

Rhocesi - y côr buddugol

Gaenor Mai Jones - bardd y Gadair

EISTEDDFOD CAPEL Y GROES LLANWNNEN

Enillwyr y gystadleuaeth gorawl - Côr Pam Lai

Bardd y Gadair - Siôn Wyn, Felin-fach

EISTEDDFOD FACH CAPEL DEWI

Enillwyr lleol hapus

Enillwyr Tarian Sialens McCall

EISTEDDFOD GADEIRIOL PENRHYN-COCH

Gruff Siôn, Llandre - enillydd Tlws yr Ifanc (Cerddoriaeth)

Richard Lloyd Jones, Bethel, Caernarfon - bardd y Gadair

EISTEDDFOD CALAN MAI ABERYSTWYTH

Aeron Dafydd, enillydd Tlws yr Ifanc (chwith) ac Anwen Pierce, Bardd y Gadair

EISTEDDFOD GADEIRIOL YR HENDY

Bardd y Gadair - y Parch. Peter Thomas, ac enillydd Tlws yr Ifanc - Celt John

Celyn Davies - enillydd Llefaru Bl.7-9 a Thlws Coffa Elsie Nicholas

EISTEDDFODAU JAMES PANTYFEDWEN PONTRHYDFENDIGAID

Merched Soar - enillwyr y gystadleuaeth i gôr neu barti

Lleucu Hughes - enillydd Tlws yr Ifanc

EISTEDDFOD GADEIRIOL RHYDLEWIS

Rebecca Rees - enillydd Tlws yr Ifanc

Delyth Morgans Phillips - Bardd y Gadair

EISTEDDFOD NEDD

Perfformwyr mwyaf addawol yr adran cynradd ac uwchradd

Y beirniaid cerdd a llefaru - Delyth Medi, Catrin Hughes, Garry Owen a Mari Grug

Arweinyddion y corau buddugol: Janet Jones (Parti Llwchwr 3ydd), Gronw Ifan (Taflais 1af), Richard Vaughan (Bechgyn Bro Taf 2il) Sioned Page-Jones (Aelwyd Hafodwenog 3ydd)

LLONGYFARCHIADAU!

DIOLCH YN FAWR I'R HOLL FFOTOGRAFFWYR

Mwy o luniau a chanlyniadau ar www.steddfota.cymru

Edrychwn ymlaen at wythnos brysur yn Eisteddfod yr Urdd Ynys Môn, gan obeithio fydd yr haul yn gwenu ar bawb! Cofiwch alw heibio caban pren rhif C2 i'n gweld.

Dymunwn yn dda i'r holl gystadleuwyr yn ystod yr wythnos hefyd. Ewch amdani a mwynhewch!

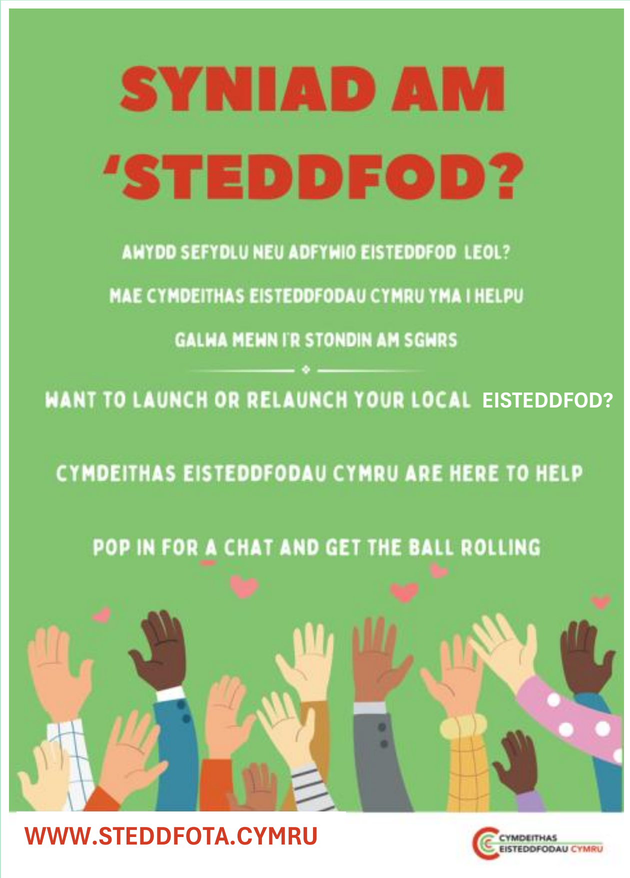

Y DIWEDDARAF.....

Bu swyddogion Cymdeithas Eisteddfodau Cymru yn brysur iawn yn ddiweddar yn cefnogi eisteddfodau yn ymarferol, gan gynnwys manylion eisteddfodau ar y wefan a'r cyfryngau cymdeithasol, darparu gwasanaeth dylunio a cheisio am grantiau er mwyn parhau i gefnogi'r traddodiad eisteddfodol.

Rydym yn gweithio ar feithrin partneriaethau i ddatblygu cyfleoedd i gynyddu niferoedd sy'n cystadlu, mynychu a chefnogi eisteddfodau lleol.

Bu trafodaethau am gystadlaethau gyda'r Eisteddfod Genedlaethol, yn ogystal â chynllun newydd gyda'r Urdd, ac rydym yn edrych ar ddatblygu adnoddau hyrwyddo ac ariannu ar gyfer ein heisteddfodau.

Drwy gydweithio'n agos â phwyllgorau ac unigolion rydym wedi gallu sefydlu ac adfywio eisteddfodau mewn sawl rhan o Gymru.

Cofiwch gysylltu os allwn fod o gymorth i chi.

ARWEINYDDION, BEIRNIAID A HYFFORDDWYR Y DYFODOL

Eleni am y tro cyntaf, bydd Eisteddfod yr Urdd a Cymdeithas Eisteddfodau Cymru yn cyd-weithio ar gynllun mentora newydd i feithrin arweinyddion, cyfeilyddion a hyfforddwyr y dyfodol.

Bydd cystadleuwyr buddugol yn y categori oedran 19 – 25 Eisteddfod yr Urdd Ynys Môn 2026 yn cael eu gwahodd i ddiwrnod o hyfforddiant er mwyn dysgu mwy am y sgil o gadw llwyfan i redeg yn llyfn fel arweinydd, beth i edrych amdano fel beirniaid a beth sy'n arfer da wrth hyfforddi sêr y dyfodol. Bydd cyfle hefyd i unigolion eraill dros 18 oed ymgeisio am bump lle pellach ar y cynllun.

Yn dilyn y diwrnod o weithdy yn Aberystwyth ym mis Hydref, bydd y criw ifanc yn bwrw eu prentisiaeth mewn eisteddfodau lleol o amgylch Cymru, cyn symud ymlaen i gysgodi arweinydd, beirniaid neu hyfforddwr profiadol yn eisteddfodau cylch yr Urdd.

Yn ôl Llio Maddocks, Cyfarwyddwr Celfyddydol yr Urdd, "Rydym yn falch iawn o fod yn lansio y cynllun mentora newydd yma fydd, gobeithio, yn annog to newydd o bobl ifanc i gefnogi steddfota yng Nghymru.

"Mae na gymaint o dalent i'w weld ar lwyfannau ein heisteddfodau – talent sydd wedi ei feithrin gan hyfforddwyr gweithgar ar lawr gwlad, wedi ei fireinio gan feirniadaethau teg, oll dan ofal cadarn ein harweinwyr. Dyma gyfle'r genhedlaeth nesa i gadw ein traddodiad gwerthfawr yn fyw."

Ychwanegodd Sian Evans o Gymdeithas Eisteddfodau Cymru, "Gwelwn y cynllun hwn fel cam pwysig i roi cyfle i'r genhedlaeth nesaf fod yn rhan o'n traddodiad Eisteddfodol. "Rydym yn edrych ymlaen yn fawr at groesawu'r bobl ifanc i'r gweithdy a'n heisteddfodau lleol, a rhoi blas iddynt o'r gwahanol agweddau o'r traddodiad Eisteddfodol. "Gobeithiwn y bydd y bobl ifanc yn mwynhau'r profiadau ac yn cael eu hysbrydoli i gefnogi datblygiad ein traddodiadau a'n 'steddfodau."

Bydd modd i unigolion wneud cais am y 5 lle rhydd sydd yna ar y cwrs trwy ffurflen gais ar wefan yr Urdd.

Sian Evans (Swyddog Datblygu)
sian@steddfota.cymru
07795164911

Lois Williams (Swyddog Cyfathrebu)
lois@steddfota.cymru
01570 423700 / 07717842556

CYMDEITHAS EISTEDDFODAU CYMRU

EISTEDDFODAU 2026-2027

CEFNOGWCH EICH 'STEDDFOD LEOL!

**Gweler ddyddiadau eisteddfodau'r misoedd i ddod, gyda digon o ddewis i 'steddfotwyr brwd!
Mae'n debygol nad yw'r rhestr hon yn gyflawn, felly cofiwch bod y rhestr ar www.steddfota.cymru yn cael ei diweddaru wrth i ni dderbyn unrhyw wybodaeth am ddyddiadau. Bydd y rhestrau testunau ar gael i'w lawrlwytho yn ogystal, unwaith y byddwn wedi'u derbyn gan eisteddfodau.
Gofynnwn yn garedig, felly, i bwyllgorau gysylltu cyn gynted â byddwch wedi sefydlu dyddiad eich eisteddfod.**

23-29 Mai	Eisteddfod yr Urdd Ynys Môn	www.urdd.cymru		
13 Mehefin	Eisteddfod Gadeiriol Llanfachreth	Rhian Thomas	rhian23957@hotmail.co.uk	07748 020968
13 Mehefin	Eisteddfod Gadeiriol Bontnewydd	Lowri Rhys	lowrirhys@aol.com	
20 Mehefin	Eisteddfod Gadeiriol Castellnewydd Emlyn a'r Cylch	Bethan Jones	wbjonesmeb@btinternet.com	01239 711734
20 Mehefin	Eisteddfod Gadeiriol Dyffryn Conwy Llanrwst	Elin Jones	Jones_emj@hotmail.com	07949048306
27 Mehefin	Eisteddfod y Fenni (Uwchradd ac Oedolion)	Rosemary Williams	davidwilliams177@btinternet.com	07929609689
27 Mehefin	Eisteddfod Bro Aled Llansannan	Sioned Hedd	sionedhedd@yahoo.com	07789 262355
3-4 Gorff.	Eisteddfod Powys Bro Ddyfi	Sioned Elin Hughes	eisteddfodpowys@outlook.com	07971520122
4 Gorff.	Eisteddfod Bro Llandegfan	Helen Davies	helencaeffynnon@yahoo.co.uk	01248714705
4 Gorff.	Eisteddfod Pontypridd	Bethan Ford	bethanf@hotmail.com	
7-12 Gorff.	Eisteddfod Gerddorol Ryngwladol Llangollen	www.international-eisteddfod.co.uk		
11 Gorff.	Eisteddfod Yr Hen Gapel Llanbrynmair	Ffion Morgan	eisteddfodllanbrynmair@gmail.com	07940 467799
25 Gorff.	Eisteddfod Trallong	Mary Robinson	maryrobinsonbrecon@gmail.com	01874 624350
1 Awst	Eisteddfod Genedlaethol y Garreg Las	www.eisteddfod.cymru		
28-31 Awst	Eisteddfod Rhys Thomas James Llanbedr P.S	Dorian Jones	doriancop@icloud.com	07814 440581
19 Medi	Eisteddfod Gadeiriol Cwmystwyth	Mair Davies	mairdavies10@gmail.com	01970 890245
19 Medi	Eisteddfod Gadeiriol y Tymbl	Anwen Evans	anwenevans@live.co.uk	01269 833568
26 Medi	Eisteddfod Gadeiriol Penbre a Phorth Tywyn	Matthew Tucker	eisteddfodppt@gmail.com	07538760786
26 Medi	Eisteddfod Gadeiriol Llanwrtyd	Susan Price	iwan_wyn_price@hotmail.com	01591 610303
9 Hydref	Eisteddfod Gadeiriol Llanarth	Catrin Bellamy Jones	catrinbj1@gmail.com	01545 580279
10 Hydref	Eisteddfod Gadeiriol Treuddyn	Bethan Jones	eisteddfodgadeirioltreuddyn@gmail.com	
17 Hydref	Eisteddfod Gadeiriol Trefeglwys	Margaret Jones	margaretjones@pc-q.net	01686430474
17 Hydref	Eisteddfod Gadeiriol Felinfach	Meinir Lewis	euros@mailsaq.net	01570 470050
31 Hydref	Eisteddfod Gadeiriol Pumsaint	Tina Morris	tina.morris@lasrecycling.com	07816 602981
14 Tach.	Gŵyl Cerdd Dant Caernarfon	www.cerdd-dant.org		
2027				
16 Ionawr	Eisteddfod Nefyn	Nia Midwood	eisteddfodgadeiriolnefyn@gmail.com	
23 Ionawr	Eisteddfod Gadeiriol Chwilog	Gwyn Parry Williams	gwynarhian@btinternet.com	01766 810717
30 Ionawr	Eisteddfod Garndolbenmaen	Esyllt Williams	esylltport@yahoo.com	
7 Chwefror	Eisteddfod Gadeiriol Y Felinheli	Elen Gwenllïan	eisteddfodfelinheli@gmail.com	